

Alle NBA-regelgeving is opgenomen in een per jaar wisselende online tool, nu <https://www.nba.nl/tools/hra-2020/>. Basis is de beroepscode in de [Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants](#), nu VGBA genoemd. De daarvan afgeleide regelgeving is complex en laat veel ruimte voor subjectieve en wisselende interpretaties. Het kost erg veel tijd die regelgeving goed te doorgronden op het aspect concurrentievervalsing en misbruik van machtspositie. Volledig begrip is alleen mogelijk vanuit concrete marktsegmenten, bepaalde organisaties en eenduidige situaties. Vandaar onderstaande twee concrete voorbeelden die noodzakelijkerwijs nog enigszins globaal zijn gehouden.

1. Voorbeeld 1: Een NBA-lid schrijft een rapport/ notitie/ artikel/presentatie etc. etc. in opdracht. De opdrachtgever kan het NBA-lid zelf zijn of zijn eigen klant maar is bij de meerderheid van de NBA-leden vaak zijn werkgever. Daarin zijn conclusies geformuleerd, veelal op basis van criteria waarvoor vakbekwaamheid als accountant wordt of kan worden aangewend. Dan is sprake van een professionele dienst. Dat rapport/ notitie/ artikel/presentatie komt/kan bij derden terecht komen bijv. bij zijn eigen klanten, leveranciers of prospects of die van zijn werkgever. In dat geval is sprake van een “aan assurance verwante” opdracht. Op al dergelijke opdrachten zijn dan tenminste de volgende NBA-verordeningen en NBA-voorschriften van toepassing.
 1. [Nadere voorschriften kwaliteitssystemen](#), afgekort NVKS, voorheen genoemd NVKA,
 2. [Toelichting NVKS](#), voorheen NVKA,
 3. [Standaard 4410 Samenstellingsopdrachten](#),
 4. [Handreiking 1136 bij Standaard 4410](#),
 5. [NV COS \(Nadere voorschriften controle- en overige standaarden\)](#),
 6. De 50 nadere standaarden genoemd in art. 9 van de NV COS tellen we gemakshalve als 1 standaard,
 7. Van 3000 -3850 Assurance-opdrachten anders dan controle/beoordeling historische financiële informatie (attest-opdrachten), vermelden we slechts de standaarden [3000A+3000D](#), [3402](#), [3410](#), [3420](#) en [805](#),
 8. [ViO, Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten](#),
 9. [Toelichting ViO + Toelichting bij Wijzigingsverordening ViO 2019](#)
 10. [VAO: Verordening accountantsorganisaties](#) voor organisaties die ook wettelijke controle doen,
 11. [Toelichting VAO](#),
 12. [Stramien voor Assurance-opdrachten](#)
 13. [Noclar: Nadere voorschriften handelwijze accountant bij niet-naleving wet- en regelgeving door eigen organisatie of cliënt](#),
 14. [Toelichting behorende bij de Nadere voorschriften NOCLAR](#).

Om de impact van die regels goed te begrijpen moet iedere verordening en toelichting zorgvuldig worden nagelezen via de links vanuit een bepaald marktsegment, bepaalde organisatie en concrete situatie. Sommige regels lijken op papier niet onlogisch voor wat grotere accountantskantoren. Maar diezelfde regels gelden ook voor NBA-leden bij de meerderheid van kleinere accountantskantoren (eenpitters en de overgrote meerderheid van de NBA-leden werkzaam in totaal andere markten zoals bijv. juridisch/fiscaal advies, corporate finance, belastingaangifte, human resource, outsourcing, eenvoudige jaarrekeningen, ICT(-advies), online boekhouden, overheid. Bij kleinere organisaties die in andere markten werken zijn sommige regels vrijwel niet realistisch invulbaar tegen acceptabele kosten. Denk bijv. aan de verplichting een kwaliteits- en een onafhankelijkheidsfunctionaris aan te stellen met handboeken in een kleine organisatie met bijv. maar een of twee NBA-leden op de loonlijst. Die kwaliteits- en onafhankelijkheidsfunctionaris moeten dan ook nog NBA-leden zijn die aan allerlei eisen moeten voldoen waaronder enige deskundigheid in die andere markt en het beleid mede kunnen bepalen. In sommige marktsituaties zijn die regels onwerkbaar. Daarom doet de Big-Four formeel de wettelijke controle in een afzonderlijke organisatie en voert alle andere activiteiten veelal en bij voorkeur uit in andere organisaties zonder formeel NBA-leden op de loonlijst en daardoor niet gehinderd door enigerlei NBA-regel. Maar ieder NBA-lid met diezelfde activiteit is wel gehouden aan alle NBA-regels.

2. Voorbeeld 2: Een onderneming heeft niets met accountancy van doen maar wel enkele NBA-leden in dienst heeft. Neem bijv. makelaars. Allerlei soorten bedrijven bemiddelen en makelen in bijv. onroerend goed c.q. in bedrijven c.q. in personeel c.q. in financiële producten c.q. andere vormen van bemiddeling. Of bedrijven die producten verkopen waarbij vakbekwaamheden van accountants nuttige diensten kunnen bewijzen, zoals bij fiscaal-, HR-, organisatie-, ICT-advies. Ook bij ondernemingen in productie, handel, dienstverlening of overheid zijn onderbouwde opinies en rapporten over bepaalde kwaliteiten van hun producten of diensten bijna onvermijdelijk. In al die gevallen is licht denkbaar, soms zelfs waarschijnlijk dat die rapporten bij derden terecht komen. In al die gevallen is sprake van “assurance” of “aan assurance verwant” en valt deze onderneming onder de ruime definitie van 'accountantskantoor'. Als gevolg raken voornoemde 14 stuks NBA regelgeving van toepassing. De [NVKS](#) verplicht bijv. om een adequate beroepsaansprakelijkheidsverzekering te hebben, een eindverantwoordelijke professional te benoemen om het eindproduct te ondertekenen, alle documentatie gedurende zeven jaar systematisch en vertrouwelijk te bewaren, een integriteitsonderzoek over de cliënt uit te voeren, een kostbaar kantoorhandboek te hebben en bij te houden, een accountant als kwaliteitsbepaler in dienst te hebben of in te huren, een accountant als eindverantwoordelijke accountant in dienst te hebben of in te huren voor de onafhankelijkheidsbewaking en het assurance-dossier ([ViO](#) bijv.). Etc. etc. Dus handelt dit 'accountantskantoor?' die niets met accountancy van doen heeft ofwel verwijtbaar of staat op achterstand bij brancheleden en concurrenten zoals de BigFour die deze NBA-verplichtingen niet hebben.